

אסתר והמשתים

ישנם שלושה הבדלים לפחות הקיימים בין המשתה הראשון אשר ערכה אסתר למלך והמן לבין המשתה השני:

- 1) במשתה הראשון אסתר אומרת למלך: "עשיתי" כדי לרמז את רמת הדחיפות שכן המשתה כבר מוכן ורק נותר להגיע. לעומת המשתה השני שעליו אומרת אסתר: "אעשה" - היא תעשהו בעתיד, אסתר מושכת את הזמן כדי לעורר ציפייה גדולה מצד המלך.
- 2) "לו" - אסתר מתייחסת רק למלך באומרה שעשתה את המשתה בשבילו למרות המן שגם היה נוכח אך לקראת המשתה השני אסתר מדייקת ואומרת "להם" - מתייחסת גם למלך וגם להמן, היא עשתה זאת על מנת לעורר את קנאת המלך בהמן.
- 3) במשתה השלישי, אסתר פונה אל אחשוורוש בתור נוכח ולא בגוף שלישי (עד עכשיו פנתה אליו בצורת ה-"אם על המלך טוב"), היא מתנהגת בצורה יותר תקיפה, מראה יותר נוכחות של מלכה כדי לגרום לשכנוע אחשוורוש בצדקתה.

בתגובה לדברי אסתר המן יוצא מבית המלך שמח וטוב לב, מלא בציפייה למשתה. אחשוורוש גם קיבל את דברי אסתר בבקשתה לערוך משתה בשבילו ברוח טובה ובסקרנות, חשוב לראות שמדובר כאן בנס שכן זה היה סיכון גדול מצד אסתר לבוא למלך כך- בלי הזמנה, המדרש מחדש שבתחילה אחשוורוש כעס מאוד בראותו את אסתר אך מתוך התערבות אלוקית נרגעה רוחו.

פרק ז' פס' א': "בלי'לה ההוא נַדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ".

שני פירושים מוכרים לפסוק זה:

- 1) לפי רבא- המלך המדובר הוא אחשוורוש עצמו אשר לא הצליח להרדם מרוב מחשבות. בעקבות המתח אשר יצרה אסתר, אחשוורוש התחיל לחשוד שאולי אסתר והמן זוממים תוכנית נגדו והתחיל לתהות שאולי הסיבה שאף אחד לא מזהיר אותו מפניהם היא שהוא לא גמל פעם למישהו שכן עזר לו בכך, לכן ביקש את ספר הזכרונות.
- 2) לפי רבי תנחום- נדדה שנתו של הקדוש ברוך הוא אשר למרות שאף פעם לא ישן, נדד במחשבות על גזירת המן ועם ישראל וכתוצאה מכך גרם לשנת אחשוורוש לנדוד גם.

בין המשתה הראשון לשני מספרת לנו המגילה על האירוע של הרכבת מרדכי על סוס והשפלת המן. אירוע זה לא תוכנן ישירות על ידי אסתר, כפי שראינו אסתר אכן הגבירה את זחיחותו של המן ועוררה את קנאתו של המלך אך היא לא יכלה ליזום את המהלכים המתוארים. בבואו של המשתה השני הגיע הזמן בו לפי תוכניתה אסתר אמורה לחשוף את סודה ולבקש רחמים מאת אחשוורוש, היא עושה זאת בדרך מחוכמת ופונה אליו עם טענות כלכליות ובלשון שגם הוא יבין ויזדהה איתה.

- רש"י: "כי אין הצר שוה בנזק המלך" - המן לא חושב לטובת המלך ולא משתלם לו כלכלית שכן אנו רואים שאילו היה חושש לנזקו של אחשוורוש היה מציע למכור את עם ישראל לעבדים וכך להרוויח עוד כסף לממלכה אך במקום זה הוא מציע להורגם ובעצם משמיד חלק מהתושבים אשר כספי המיסים עוזרים למדינה להתקיים.
- הרב אריאל: שליחת עם 'מופרע' לגלות היא עוול עצום אך עדיין יש בו הגיון, לעומת זאת רציחת עם שלם זאת כבר סתם אכזריות בלי בסיס והצדקה בשום תנאי.

עוד דרך לשכנעו הייתה שאמרה לו שפגיעה זו בעם ישראל פוגעת בה אישית שכן זה עמה. בעקבות פנייתה של אסתר לאחשוורוש בצורה זאת אנו למדים שלא העריכה אותו בכלל ושמחשבותיה עליו היו שהיה רודף בצע, כסף ורכוש. בסופו של דבר פנייה זו סיפקה את מטרתה ואחשוורוש אכן דרש בכעס לדעת מי הוא זה אותו אדם נורא אשר רוצה לבצע את אותם המעשים.

פס' ו': "ותאמר אסתר איש צר ואויב המן הרע."

איש צר ואויב! את שלושת המילים האלה אמרה לאט ובהטעמת המרירות שבהן. ובזה הוסיפה עוד רגע של מתיחות. הרב בכרך מוסיף ואומר שלאחר ששמע דברים אלו אחשוורוש היה המום, שכן לא ציפה שהאיש המכובד אשר עורר כל כך את חשדו והוזמן פעמיים למשתה הוא נושא השיחה, הרי מדוע שאסתר תרכל עליו מנגד עיניו? לתדהמה היה נוסף גם המן, בתחילה חשב שאסתר מעריכה אותו ואוהבת אותו ועכשיו הבין שהיה נגדו מהלך שלם.